

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Cetrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta štev. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Jos. Z-a:

Karakteristika službene pragmatike.

VII.

(Sklep.)

Ako hočemo torej ustvariti času primerno službeno pragmatiko, moramo tudi času primerno preustrojiti **ves naš stan**. Ni poklica, ki bi tako tičal v zastarelih nazorih, pol stoletja starih naredbah, zastarelih predsodkih in smešnem ponosu na izpite, doktorate in podobne časti, s katerimi lezejo osebe navzgor, četudi nimajo za svojo službo nobene sposobnosti, ker je življenje vse njih takratne dokaze sposobnosti že davno prehitelo.

Treba nam torej:

1. Stanu potrebno in za stan primerno **šolsko in družabno izobrazbo**, kakor jo dobi duhoven v bogoslovju ali rudar na akademiji, ki tvorita enoto zase in jo gojita vse življenje, v nasprotju z ostalimi vejami našega poklica, ki nimajo organizatoričnega stika med seboj, temveč raje vsakdo po svoje v službi in družbi dalje.

2. Treba je preustrojiti vse **naredbeništvo**. Dandanašnji način **naredbeništva je golo igrakanje**; zakon izda in izgotovi parlament brez praktične preskušnje in jedva je v »Službenih Nov.«, že se pokažejo napake, katere naknadne naredbe popravljajo toliko časa, da je končno zbirka naknadnih naredb važnejša od okostnega zakona samega. In kar je najžalostnejše: v labirintu se nihče ne spozna, najmanj občinstvo. O slučajih, kjer se zakon kratko odpravi in od dvanajstinke do dvanajstinke nanovo določi, kakor n. pr. pri **pristojbilih**, ne govorim, ker je to naš specifi-cum, kojemu manjka samo še patenta.

Resni ljudje priobčijo vsak **načrt** zakona v javnosti: ondi se razpravlja, pili, ocenjuje in rezultat te presoje je **kratek, razumljiv, jednoten zakon**, ki se uživi med občinstvo in se more ōno po njem ravnati, uradništvo pa po njem delati. V ta namen bi bilo treba uradne liste razširiti iz golih naredbenikov v beletrističen del, v katerem bi se zakoni vse leto prej pripravljali.

3. Uradništvu treba **enotne plače** z enotno gospodarsko organizacijo; ako se bom vedno tresli, po čem je mast, po čem moka, ostanemo gola igrača v rokah **raznih špekulantov**, država ne bo nikoli pri

kraju z regulacijami plač in proračuna, uradništvo pa se ne bo moglo umiriti, da bi delalo edino za svoj namen. Gospodarska organizacija bi morala ob državnem nadzorstvu oskrbovati raztresene uradniške kategorije z vsem najpotrebnejšim po originalnih cenah plus poštino in odpravnino: torej z blagom za obleko, moko, mastjo in oljem za hrano.

4. Uradništvo bi moralo imeti zagotovljena stanovanja. Nihče od nas ne sili v kak kraj, temveč je ondi zato, ker so **ga tja poklicali**. Zato pa mora služboda-jalec skrbeti za primerno streho. Dandanes se oblasti v svoji malomarnosti za to sploh nič ne brigajo ter brez temeljitih poizvedovanj določajo kraje uradiščem in pošiljajo uradnike uradom, ne da so se preje pobrigali, ali dobi uslužbenec streho ali ne. Tako početje je pristna birokratična malomarnost, ki je mogoča samo v našem poklicu izpodrivanja in omalovaževanja vsega, kar je za pol cole nižje od prevzvišenosti tam zgoraj. S tako brezbriznostjo in »kolegijalnostjo« uradništvo samega sebe tepta pred občinstvom: občine in ljudstvo nas samo zlorablja v službi, prehrani in stanovanju.

5. Disciplinarna oblast mora imeti nepristransko presojevališče, ki enako daleč stoji od predstojnika in strokovne oblasti, kakor od uslužbenca samega.

6. Na zakone, upravo in gospodarstvo **more** vplivati parlament le posvetovalno, kazati mora **smer**, po kateri naj hodi država, nima pa pravice sam voditi posle, **ker za to vodstvo še nikoli ni bil sposoben, ni in ne bode**, kar smo čutili najbolj ob prevratu in čutimo še danes. Država v današnjem življenju je takó resen in zamo-tan ustav, da mora delati precizno kakor stroj; tega pa ne more, ako tek motijo parlamentarne muhe in kozli.

7. Vsak uradnik mora kakor skala stati na **državi dani prisegi**, ki jo je obljubil kralju in mora ravnati po tem v vseh primerih življenja, kakor delata častnik v vojski in duhoven v cerkvi. To in taka mora biti naša vzgoja. Dandanes pa smo uradniki igrača v rokah parlamentarnih strank, odvisni od dobre ali slabe volje raznih nestrokovnjakov, ki vodijo državno ladjo po razburkanem življenju, — vsak po svoje —, v škodo javnosti in v pogubo nam samim.

Konec.

Josip Satler — Slovenjgradec:

O denuncijanstvu med drž. nastavljenici.

*Der größte Schuft im ganzen Land
ist und bleibt der Denunziant.*

V dobi vladanja demokratske ideje, ki oznanjuje svobodo, bratstvo in enakost, so vzplamtele človeške strasti huje kot nekdanj. Nervoznost, ki je tekom vojne zavzela svoj višek, razliva svoj strup še danes z nezmanjšano silo. Nastalo je v splošnem neko bolešno duševno razpoloženje, v katerem mogočnik izkorišča slabiča, slabič zalezuje mogočnika, predstojnik udarja po podrejenem, a podrejeni vohuni in spletkari proti predstojniku. Vojna je razbrzdala strasti do vrhunca. V politiki kakor izven nje se razvijajo smrtno si sovražni nasprotniki, katerih medsebojni cilj je: zavladati nad nasprotnikom, preriniti se do blestečega mesta in dvigniti svoj ego v ospredje. Sacro egoismo se uveljavlja povsod v življenju danes huje kot nekdanj. Živimo v težkih časih. Bije se boj za obstanek: biti ali ne biti, to je vprašanje. V teh bojih se poslužuje v dosego zmage in namena vsak vseh sredstev brezobzirno, četudi so še tako machiavellistična. To je takozvana povojna psihoza.

Tej psihozi pa vdarja poseben gnusen pečat danes tako razširjeno denuncijantstvo, proti kateremu bo treba začeti odkrit in neizprosni boj.

Denuncijantstvo je žalibog razširjeno zlasti med državnimi nastavljenici. To izvira iz zavisti, osebnega sovraštva in egoizma.

Kaj je denuncijantstvo? Denuncijantstvo je vsaka prostovoljna ne pod pritiskom zakona ali fizične sile izvršena ovadba na višje mesto, osnovana ali neosnovana, ki izvira iz gori navedenih nagibov ter ima namen škodovati ovadenemu na jeden ali drugi način. Razlikuje se od »obrekovanja« v kazensko-pravnem smislu v tem, da ne zasleduje v prvi vrsti namena sodnijskega postopanja nego hoče ali provocirati disciplinarno preiskavo ali pa v splošnem spraviti nasprotnika ob dober glas na višjem mestu, odnosno v javnosti.

Denuncijant pošilja anonimne ovadbe naravnost na kompetentna mesta potom tujih oseb, katerih pisava je manj znana, ali pa se zateka pod krinko fingiranega imena na časopisje ter trosi laži o onem, ki ga hoče izpodrinuti, moralno ubiti ali mu

drugače materijalno škodovati. Te vrste denuncijantov so najgusnejši ljudje. Svojega nasprotnika sovražijo iz dna duše ter pazijo z jastrebovo bistrostjo na vsak njegov korak, da bi se jim nudila prilika pokatati diako v jajcu.

In če je ne najdejo, fingirajo pregrešek ter ga spravijo v obliki anonimnih pisem na višje mesto ali v časopisje v izvajanju reka: calumniare audacter, semper aliquid haeret.

Če se tak naklep posreči vsaj deloma in zašumi v logu onih, ki delajo javno mnenje, si denuncijant v pozni nedolžnega jagnjeta na tihem od veselja mane roke z diabolskim izrazom na obrazu kakor pohotni favu, ki je onečastil svojo žrtev in od veselja triumfira.

Denuncijant ima na sebi toliko slabih lastnosti, da znači ta pojem sam na sebi že psokvo. — Denuncijanti so mačke, ki spredaj ližejo, zadaj pa praskajo. — Denuncijanta išči navadno le v svojem prilivcu! S teboj bo iskal čimbolj prijateljskega stika, postal ti bode navidezno intimen prijatelj ter izvabljal iz tebe tajnosti. — Ko si jih pristal, ponese jih tople v javnost ali na višje mesto. Prilizoval se ti bode oni, ki te sovražijo ali pa se te boji. — Pravi prijatelj ni lizun.

Ulogo denuncijantov igrajo navadno stare device, histerične žene, zakrknjeni samci, častihlepja in zavisti polne osebe. Čim manj se bori kdo z gospodarskimi skrbmi in čim manj je duševno in fizično zaposlen, tembolj bo postajal oseben in vdan spletkam proti svojim sovražnikom in rivalom. Brezdelje je mati grehov.

Kakor že gori omenjeno, dviga danes denuncijantska hidra povsod svojo strupeno čeljust holj kot nekda. Človek se nehoti zamsili v čase beneškega režima, ko se je javno, kakor danes poštne nabiralnike, pritrjevalo skrinjice ali pa v zidovje uradnih poslopij vklesalo luknje, ki so bile namenjene zbirati ovadbe. Gorje mu, ki ga je očrnila hudobna roka! Izginil je v palači dožev na trgu Sv. Marka. V ječah te palače so stokale nedolžne žrtve ter vklesale v zidovje, iz katerih jih je rešila navadno le smrt, verze, ki nam pričajo, koliko gorja so rodile denunciacije. Iz tamkaj vklesanih verzov je razvidno, iz katerih vrst so prihajale ovadbe.

Kakor nekda pod beneškim režimom tako je tudi danes pri nas denuncijantstvo v polnem cvetu. Razširjeno je zlasti med nižjimi državnimi nastavljenici, poganja pa cvetje tudi med višjimi. Demokratska ideja bratstva, svobode in enakosti, ki jo napačno tolmačijo, jim služi kot podlaga denuncijacijam. Nekateri se vedejo kot šolarčki in živijo le od tožarenja, četudi niso kot šefi dolžni ali upravičeni grajati in hvaliti na višjem mestu. Nižji se domnevajo enake višjim, proti katerim spletkarijo javno ali pa na tajen način. Nervoznost in zavist uganjata včas prave denuncijantske orgije. Disciplinarne komisije delajo s polno paro.

Da je denuncijant, ki se poslužuje v svrhu onečastjenja svojega nasprotnika anonimnosti in fingiranega pregreška, najostudnejša kreatura, tega ne bode treba še posebej dokazovati. Zanj ni primerne zigosanja.

Vprašanje je, kakšno moralno kvalifikacijo zasluži ovaduh, ki podaja ovadbe pod pravim imenom in ovaja dejanja, ki so se faktično zgodila. Za odkrivanje in ovajanje takih deliktov določeni državni

policijski organi morajo ostati tukaj izven govora. To je njihova služba in čim vestnejše jo opravljajo v interesu javnega reda in miru, tem višjo pohvalo zaslužijo. Isto velja tudi o vsakem drugem, ki izvrši ovadbo vsled zakonske sankcije, po kateri je dolžan gotove v kazenskem zakonu natanko določene delikte (n. pr. veleizdajstvo itd.) ovaditi kompetentni oblasti. Ne samo, da je dotičnik izvršil v tem primeru to, kar zahteva zakon, kateremu se moramo, ker predstavlja voljo naroda, vsi ukloniti, nego slonijo take ovadbe tudi na dovolj močnem etičnem fundamentu, ki izhaja iz smotra zakona.

Preostaja le še odgovor na vprašanje, ali se moralno in družabno diskvalificira oni, ki je izvršil ovadbo, dasi ni bil prisiljen k temu niti po zakonu, niti po fizični sili, a je ovadba sicer utemeljena, ker ji je predmet faktičen pregrešek kaz. zakona ali splošne morale. Ako je kaznovanje takega pregreška v splošnem interesu človeške družbe, n. pr. kaznovanje tata, morilca itd. in se je ovadba izvršila le iz tega etičnega nagiba, potem zasluži ovaditelj vso pohvalo. Ta je daleč od denuncijanta. Ako pa prevladujejo pri ovadbi nagibi kakor: egoizem, maščevanje itd., potem meji taka ovadba na denuncijantstvo.

Predaleč bi me zavedlo razpravljati še o raznih s to temo zvezanih vprašanjih. Moj namen je bil ožigosati prave, v prvem delu razprave omenjene denuncijante, ki streljajo iz grma, si nadevajo krinko in mečejo z zaprtim vezirjem strupene pušice na svoje sovražnike. V primeri s takimi ljudmi je odkrit sovražnik moj prijatelj. Za take denuncijante veljajo zlasti kot motto navedene besede.

Kaj je novega pri O. Z.

V zadnjih treh tednih je stala naša O. Z. na višku nervoznega delovanja. Šlo je za način, kako našega vladarja informirati o vseh naših težnjah s prošnjo, da izvede na vlado primeren pritisk, ki naj bi nam zagotovil skorajšnje uzakonjenje službene pragmatike, ukinitve maksimiranja rodbinskih dokladov itd. Žal, da nam navzlic najenergičnejši akciji ni bilo mogoče izposlovati avdijence. V naslednjem objavljamo pričetek, potek in zaključek naše akcije, ki žal doslej še ni pokazala nobenih vidnih uspehov.

V to svrhu priobčujemo pred vsem 1. zapisnik 7. seje širšega odbora z dne 28. julija 1922.

Predsednik Lilleg otvori sejo ob 20. uri ter ugotovi sklepčnost. Po imenovanju overovalateljev za zapisnik tekoče seje delegatov Benedičiča in Janežiča preide takoj na dnevni red.

Tajnik Bekš prečita zapisnik 6. seje širšega odbora, ki se brez izpremembe odobri.

Vsi delegatje vzamejo na znanje vsebino dopisa glede Glavnega Saveza v Beogradu z dne 18. julija t. l. št. 101.

Delegat Benedičič prosi za besedo, nakar sporoči v imenu svoje organizacije (Društvo policijskih nameščencev) tajniku Bekšu nezaupnico, ki mu jo izreka širši odbor njegove organizacije. Nezaupnica je utemeljena v pristranskih in tendencioznih poročilih, ki jih tajnik Bekš v imenu O. Z. objavlja v strokovnem listu »Naš Glas«. Kot dokaz citira notico v zadnji številki tega lista, kjer tajnik Bekš navaja, da je delegat Benedičič skušal »oblepeti« točnost poročila, ki ga je bil tajnik Bekš podal na eni prejš-

njih sej o deputaciji nižjih uslužbencev pri predsedniku Glavnega Saveza dr. Miki Jovanoviću. V ostalem poudarja del. Benedičič, da se mora smer pisave »Našega Glasa« tudi sicer temeljito predrugačiti, ako O. Z. na naročnike, ki pripadajo njegovi organizaciji, sploh reflektira.

Tajnik Bekš reagira na kratko na sporočeno nezaupnico Društva policijskih nameščencev s pristavkom, da je kot tajnik O. Z., pri kateri je včlanjenih nad 30 strokovnih organizacij, ne jemlje na znanje. Dokler take nezaupnice ne sklene najmanj 16 pri O. Z. včlanjenih organizacij, še nima povoda, da bi nanjo mogel tako subjektivno kakor objektivno reagirati. Ve namreč, da samo Benedičičeva skupina danes še ne pomenja večine O. Z. Čim pa pride čas, ko bo imel pričakovati od O. Z. sklenjeno nezaupnico, bo gotovo pravočasno našel priliko, da se ji izogne in prepusti svoje mesto sposobnejši moči. Že po lanskem občnem zboru je odločno odklanjal tajniško mesto in ga sprejel še le po ponovnem prigovarjanju večine delegatov v interesu O. Z. kot vseh pri njej včlanjenih organizacij. Tudi slučaj letošnjih volitev ga je postavil za tajnika. Zato smatra, da mu večina delegatov še vedno zaupa in bo šel v svojem delu preko vseh nezaupnic, ki jih spontano sklepajo in od časa do časa objavljajo z njegovo osebo nezadovoljne strokovne organizacije, na dnevni red.

Bekš prečita nato izvleček zapisnika 2. seje širšega odbora z dne 17. junija t. l., ki točnost njegove v zadnji številki »Našega Glasa« priobčene objave v polnem obsegu potrjuje. Ko se zaključi debata o Benedičičevi izjavi, prosi predsednik Lilleg, naj bi se zapisniki o sejah širšega odbora v izogib nečim incidentom in kontraverzam ne priobčevali v »Našem Glasu« nič več dobesedno.

Tajnik Bekš opozarja, da temelji sklep o dobesednem priobčevanju teh zapisnikov na soglasni želji vseh delegatov z dne 21. okt. 1921. Na tej seji širšega odbora se je namreč od raznih strani kritikovalo, da podaja »Naš Glas«, ki bi moral kot organ O. Z. v prvi vrsti posvečati svojo pažnjo informativni službi in objavam o poteku delovanja O. Z., članem nepopolno sliko o notranjem poslovanju O. Z. Zato je treba ta sklep formalno reasumirati in znova skleniti, da se v smislu predsednikove prošnje zapisniki nič več dobesedno ne priobčujejo. Delegat Zupanec (poštna organizacija) izjavi, da predsednikovo prošnjo toplo priporoča, čeprav ve, da bi se zanj v prvi vrsti mogli in smeli ogrevati samo zastopniki nižjih uslužbencev, o katerih postopanju »Naš Glas«, ako hoče biti točen, ne more poročati drugače, kakor stvarno.

Tajnik Bekš prečita nato še došle dopise, katerih vsebina se vzame na znanje. Formalno se sklene, da zapisnikov širšega odbora ni več priobčevati dobesedno, pač pa tako stvarno, da bodo vsi člani O. Z. o poteku sej širšega odbora točno informirani.

Sledi poročilo predsedstva o sedanjem položaju in o usodi novega načrta službene pragmatike.

Predsednik Lilleg se je v zadnjem času obrnil tako ustmeno kakor pismeno na razne strani s prošnjo za avtentično poročilo o vprašanju službene pragmatike. Prišel je do zaključka, da bi bilo uzakonjenje službene pragmatike pred parlamentarnimi počitnicami še vedno mogoče, ako pritisnejo vse pokrajinske zveze s poudarkom Glavnega Saveza v smislu naših zahtev na zakonodajni odbor in ministrski komite. Obžaluje, da Gl. Savez na naše vprašanje, kakšne korake je podvzel radi ukinitve maksimiranja rodbin-

sikh doklad nižj. drž. uslužbencem, v svojem dopisu z dne 18. julija, ne odgovarja. Ker gre tudi še za rešitev drugih vprašanj, to je za zvišanje draginjskih doklad v obče ter za ukinjenje 10 % prispevka od enomesečne odklade za Savez nabavljajnih zadrug in nam tako vlada kot poedini parlamentarni klubi glede naših glavnih zahtev ne dajo nobenega pozitivnega odgovora, se je predsednik odločil, da zaprosi za avdienco pri Njegovem Veličanstvu za nedeljo dne 30. julija 1921.

V to svrhu je storil pri predsedstvu pokrajinske uprave že potrebne informativne korake. Pri avdijenci naj bi se Nj. Vel. poklonila deputacija dveh članov predsedstva, ki naj bi mu izročila točno utemeljeno spomenico o takojšnjem ukinjenju maksimiranja rodbinskih doklad za nižje uslužbence, o neodložnem sprejetju zakona o civ. državnih nameščencih, o splošnem zvišanju draginjskih doklad in o ukinjenju 10 % odbitka od enomesečne osebne draginjske doklade za Zvezo nabavljajnih zadrug. V debato, ki sledi predsednikovemu poročilu, posežejo delegatje Zupanec, Urbančič, Zorko, Gabršček, Rojec in Držaj.

Delegat Urbančič priporoča, naj se udeleži poleg predsednika in tajnika avdienco še tretja oseba, ki uživa vse zaupanje nižjih uslužbencev. Po dolgotrajnem razmotrivanju, ki se ga udeleže Zorko, Rojec in Gabršček, se sklone, da se ima avdienco pri kralju poleg predsednika Lillega in tajnika Bekša udeležiti tudi še II. podpredsednik Tumpej kot zastopnik nižjih uslužbencev. Delegat Držaj apelira na zastopnika nižjih uslužbencev, da se zavzame z vso svojo zgovornostjo za ukinjenje maksimiranja rodbinskih doklad, ki je — kakor je naglašal že ponovno v sejah — povzročilo v vrstah nižjih uslužbencev tako nezasišano gorje in upravičeno nezadovoljstvo.

Predsednik Lilleg prečita nato dopis Udruženja državnih nameščencev v Kranju, ki prosijo O. Z. naj po vsej Sloveniji za dosego naših zahtev organizira javne shode. Z ozirom na zadnjo manifestacijo v Beogradu in danes sklenjeno avdienco pri kralju je mnenja, naj se taki shodi vsaj za zdaj še ne prirejajo. Taktični oziri ne pripuščajo, da bi se vspešno z ravno kar sklenjeno akcijo uvedla tudi akcija javnih shodov in to tem manj, ker se je po izkušnjah bati, da nastopajo na sličnih shodih tudi politični govorniki, ki skušajo v demagogičnem smislu vplivati na zborovalce. Tudi II. podpredsednik Tumpej je mnenja, da bi takšen shod za enkrat več škodoval kot koristil, četudi bi bilo potrebno, da se po drugi strani o naših težnjah informira široka javnost.

Delegat Gabršček interpelira predsednika, naj mu pojasni, kako daleč je že napredovalo delo zavarovalnega odseka.

Po pojasnilu delegata Kobeta, da mu na noben način ni bilo mogoče stopiti v stik z dr. Milavcem in dr. Kuhljem, ki sta obljubila, da pojdeta odseku pri sestavi dotičnega pravilnika v tehničnem in pravnem oziru na roko, odloži predsednik nadaljnjo razpravo o tem vprašanju na dnevni red prihodnje seje in zaključijo sejo ob 22. uri.

2. Naše težnje in vladar.

O. Z. se je obrnila s prošnjo za dovoljenje avdienco pri Nj. Vel. kralju na kraljevega osebnega sekretarja Njeguša Petroviča. Istotako se je predložila prošnja za avdienco potom predsedstva pokrajinske uprave.

1. avgusta je prejela sledečo rešitev:

Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo, — št. 7744. — V Ljubljani, dne 1. avg.

1922. — Osrednja zveza državnih nameščencev v Ljubljani. — Prošnjo Osrednje zveze državnih uslužbencev za izposlovanje avdienco tričlanski deputaciji pri Nj. Vel. kralju, sem priporočil gospodu ministru dvora. Na to svojo prošnjo dobil sem od maršalata dvora na Bledu obvestilo od 31. julija t. l., v katerem me obvešča, da se Nj. Vel. kralj jako zanima za vprašanje državnih uslužbencev in da hoče z veliko pazljivostjo prečitati njihovo predstavko. Vendar pa prosi Nj. Vel. kralj, naj se deputacija državnih uslužbencev nikar ne potruzi osebno iz Ljubljane do Bleda.

O tem mi je čast izvesti Osrednjo zvezo državnih nameščencev z vabilom, da izvoli predstavko o vseh svojih težnjah in prošnjah predložiti Nj. Veličanstvu potom tukajšnjega predsedstva. — Pokrajinski namestnik Ivan Hribar, l. r.

Zato smo že naslednje dni predložili to-le spomenico:

»Vaše kraljevo Veličanstvo!

Zastopniki podpisane, nad 5000 članov broječe Osrednje Zveze državnih nameščencev in vpokojencev se klanja Vašemu Veličanstvu in prestolu preslavne kraljeve rodbine Karadjordjevičev, izražajoč Mu neomajno ljubezen in zvestobo.

Ti zastopniki si usojajo najponižneje prositi Vaše kraljevo Veličanstvo, ki je blagovolilo svoječasno prevzeti protektorat nad vsemi državnimi nameščenci kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev za blagohotno očetovsko zaščito v sili in potrebi.

Hkrati prosijo najudaneje Vaše kraljevo Veličanstvo, da bi blagovolilo sprejeti izraz neomejene njihove zahvale za izvršeno pred-sankcijo zakona o civilnih državnih nameščencih, ki ga je Vaša kraljevska vlada izročila zakonodajnemu odboru in ki bo o njem v najbližji bodočnosti glasovala Narodna skupščina.

Usojajo se tudi prositi Vaše kraljevsko Veličanstvo, da bi se blagovolilo zavzeti pri svoji kraljevski vladi.

1. da se ukine rešenje gospoda finančnega ministra od 7. aprila t. l. Dr. br. 47402 o maksimiranju rodbinskih doklad nižjim državnim uslužbencem;

2. da kraljevska vlada izboljša obupni gmotni položaj državnih nameščencev s tem, da jim ne odloži in sedanji neznošni draginji primerno zviša draginjske doklade in

3. da se ukine 10%ni prispevek od osebnih draginjskih doklad, ki ga imajo za enomesečno dobo in skozi 5 let državni nameščenci plačevati v smislu uredbe o nabavljajnih zadrugah z dne 5. decembra 1920 (Služb. Nov. br. 292 od 30. decembra 1920) Savezu teh zadrug.

To svojo naudanejšo prošnjo si usojajo zastopniki vseh slovenskih državnih nameščencev Vašemu kraljevemu Veličanstvu tako-le utemeljevati:

Ad 1. Ministrski svet je na osnovi člena 51. zakona o draginjskih dokladah civilnih in vojaških državnih uslužbencev (Služb. Nov. br. 540) sporazumno s finančnim odborom Narodne skupščine odredil, da se 1. maja 1922 dalje izplačuje vsem nižjim državnim uslužbencem (poduradnikom in poslužiteljem) rodbinska doklada dnevno pet dinarjev poleg žene samo še za enega otroka, dočim so ti nameščenci prejeli po zadnjem zakonu o draginjskih dokladah to dnevno za neomejeno število dece.

S tem rešenjem gospoda finančnega ministra je bilo prizadeto nižjim uslužbencem, očetom več otrok, tem občutnejše gorje, ker so od 1. maja 1922 dalje, to je od časa, ko se je draginja občutno poostila, prejeli me-

sečno mnogo manjšo draginjsko doklado, kakor pred 1. januarjem 1922, ko se je dalo razmeroma ceneje živeti.

Posledica tega maksimiranja doklad je, da so morali nižji uslužbenci, v skrbi za svoj in svoje rodbine obstanek, pričeti prodajati pohištvo in celo najpotrebnejše perilo. Ko jim je tudi tega nedostajalo, so živeli en do dva meseca na kredit. Trgovski krogi pa so jim radi nemožnosti poravnave starih dolgov zadnji čas odrekli kredit, vsled česar je izostalo zadnje sredstvo za preživljanje. Danes so vsi ti uslužbenci zadolženi do vratu in večina izmed njih v pravem pomenu besede strda.

Ad 2. Državni nameščenci vseh kategorij, od najvišjega do najnižjega, so brez vsake najmanjše zaščite izročeni na milost in ne-nilost nevzdržema rastoči draginji. Kot nepridobitni sloji so navezani samo na prejemke, ki jim jih nudi država. Zato je umevno, da morajo v boju z draginjo prej ali slej podleči. Mnogo izmed njih jih gladuje, vsi pa, ki si ne morejo poiskati dovoljenih postranskih pridobitnih virov, so že davno čez mero zadolženi.

Kot dokaz naj Vašemu Veličanstvu služi govor gospoda ministra vojne v nedavni seji Narodne skupščine, ki je izjavil, da so celo oficirske plače nezadostne in naravnost siromašne. Dostavljati si pri tem dovoljujemo, da so prejemki civilnih državnih nameščencev skoraj za tretjino nižji od oficirskih plač.

Naravno je torej, da se civilnih državnih nameščencev polašča obup, njih delazmožnost gineva, z njih trpljenjem pa trpi tudi interes države.

Izdatno in neodložno zvišanje draginjskih doklad vsem državnim nameščencem je torej tem nujnejše, ker želimo, da s potoki krvi priborjena skupna domovina Srbov, Hrvatov in Slovencev napreduje in procvita. Napredek države pa se nam zdi nemogoč, ako se njeni nameščenci vsled bede in pomanjkanja čimdaljebolj udajajo malodušnosti.

Ad 3. 10%ni odtegljaj od enomesečnih osebnih draginjskih doklad državnih nameščencev za Savez nabavljajnih zadrug je iz zgoraj navedenih razlogov nevzdržen, in to tembolj, ker državni nameščenci še danes nimajo računa o milijonskih vsotah, ki jih je Savez nabavljajnih zadrug prejel od finančnega ministrstva. Trgovska konjunktura je danes žalibog še takšna, da tudi solidnejšemu trgovcu ni mogoče konkurirati, vsled česar tudi namen nabavljajnih zadrug ne more odgovarjati v uredbi določenim načelom.

Obvestiti si usojamo Vaše kraljevo Veličanstvo, da smo glede točke 1. že ponovno prosili za odpomoč osrednjo vlado, da pa nam žal do danes ni bila v položaju priobčiti pomirjevalne besede.

Zavedamo se, da živimo v časih, ko je treba doprinarjati na oltar domovine tudi največjo žrtev, vendar pa menimo, da morejo velike žrtve doprinarjati samo srečni in zadovoljni državljani.

Sklenili smo torej ubrati zadnjo pot, pot prošnje na svojega vladarja.

Z neprikritim prepričanjem v srcu, da bo Vaše kraljevo Veličanstvo v polni meri uvaževalo našo prošnjo, ki je lastna tudi našim bratom Srbom in Hrvatom, prosimo Vaše Veličanstvo, da v svoji vladarski milosti blagovoli dati nalog vladi, naj pod točkami 1. do 3. obrazložene naše želje takoj prouči in jih dovede do ugodnega zaključka.

3. Pritisak na politične stranke.

Vsem načelstvom političnih strank smo poslali 11. avgusta ta-le poziv:

»Kakor smo poučeni, se sestane 16. t. m. zakonodajni odbor, da razpravlja o predloženem načrtu zakona o civilnih državnih name-

ščencih, predno ga izglasuje po pospešenem postopku Narodna skupščina.

Ker smatramo skorajšnje uveljavljanje tega zakona za eno svojih najpomembnejših zahtev in ker vemo, da i Narodna skupščina i zakonodajni odbor vsled nezadostnega števila navzočih poslancev v zadnjem času ponovno nista bila sklepčna, prosimo ugledno načelstvo, naj blagovoli na one poslance svoje stranke, ki so člani zakonodajnega odbora z vsem povdarkom vplivati, da se v svrhu razprave navedenega zakona vseh sei zakonodajnega odbora brez pogoja in polnoštevilno udeležujejo.

V nasprotnem slučaju bi bili slovenski državni nameščenci solidarno primorani v najbližji bodočnosti napram p. n. stranki izvajati primerne posledice.

Z enako prošnjo se obračamo do načelstev vseh ostalih slovenskih političnih strank in na vsa druga pokrajinska združenja državnih nameščenecv, da v enakem smislu tudi ona zainteresirajo svoje poslance.

Z odličnim spoštovanjem!

Pritrdilni odgovor smo prejeli doslej od demokratske stranke in od Jugoslovenskega kluba. Poslanec Deržič pa je predsedniku O. Z. ustmeno obljubil svojo pomoč.

(Dalje)

Jos. Istinič (Maribor):

Česa ministri ne znajo?

Uradnik, ki je sposobnost in prostost posvetil državi, se ubija s strankami, naredbami, paragrafi in številkami; prišedši domov, pa zve, za koliko se je od jutra do opoldne podražila moka ali mast. Oziraje se po pomoči, čitaš v listih dolge kolone o konferencah in sestankih, ki so pa, žalibog, samo dragi ostanek medvojnih manir, ne pomagajo ničesar, pač pa požro državi milijone. Jav. nameščenci se morajo prepirati za plačo, izmed raznih bankirjev in podobnih mož izbrani politiki, ki niti enkrat še niso videli resne drž. pisarne, pa zapravljajo drž. denar na dragih potovanjih ob praznih frazah, bahatih poročilih po listih in se puste hvaliti in častiti za zasluge, ki jih nimajo.

Kako hitro bi bila država urejena, ako bi je ne vodili »visoki« gospodje, temveč pošteni javni uslužbeni! Vzemimo le en slučaj: sedanjo žetev!

V vsaki občini na Hrvaškem, v Sloveniji, Banatu in sploh ondi, kjer je upoštevati eksport, bi bilo določiti dni za žetev, kakor jo določajo za trgatve. Ob navzočnosti zaprišenega komisarja bi se poželo, preštelo snopje in eno tretjino določilo za dom, drugo tretjino za državo, tretjo za prosto prodajo. Po zapisniku bi se določila cena in državno blago plačalo in razdelilo med zadrage pasivnih krajev; za dom določena količina bi pripadla občini, ostalo tretjino bi pridržal lastnik sam. Seveda: to bi bilo izraelskega javkanja, vpitja po listih, ropotanja po shodih, pa koliko časa? Niti teden dni, in naši pošteni, javni uslužbeni bi kontrolno tako mirno in vestno izvršili, da bi je ljudstvo — nikdar več ne hotelo odpraviti.

Seveda: vse ob primernem nadzorstvu, ne pa po vzgledu nekega gerenta, ki je poslal svojega uslužbenca na Hrvaško po svinje, ta pa jih je ondi kupoval po svoji ceni in občini računil — tudi po svoji ceni.

Javni uslužbenec pozna edino svojo dolžnost in pravično pot, ki vodi naravnost,

ne po ovinkih. — Vse slepari z vinom, hmeljem, pivom, žitom, petrolejem, soljo, premogom; vse sleparije pri raznih prometnih in rudarskih stavkah bi naši nepristranski uslužbeni zvesto, zanesljivo in poceni izvršili in izsledili.

Borza dela, kar se ji ljubi, podkupljeno časopisje piše, kar se mu ljubi, in nikoli nismo v Avstriji, pod tujim jarmom, čitali toliko zabavljanja na državo in nismo imeli toliko pljavk, kakor dandanes v lastni državi.

Gospodje pa se vozijo v avtlih in ekspresih!

S tisto eksaktnostjo, kakor deluje vojaštvo, orožništvo, pošta, promet, kakor deluje služba iztirjevalca ali policije, bi odpravili tudi rovarjenje proti mirnemu meščanskemu življenju: proti draginji, zapravlivosti, veseljaštvu in podobnim nastopom, ako bi ljudstvo ne bilo leno in zanikrno in bi ne prepuščalo čiščenja smrdljivih razmer politikom — besed in fraz, mesto možem dela in resnosti. Del tega ljudstva — lenega in zanikrnega — tvorimo tudi mi javni uslužbeni. Šele sedaj smo se jeli zavedati svoje mizerije in moči, ko je že skoraj prepozno.

Kaj so obetali za časa »čiščenja« in kaj smo dosegli; s prihranki tega čiščenja so nam spomlad obljubljali regulacijo! Regulacija je sicer prišla, toda brez prihrankov, pač pa še z večjo draginjo.

Kaj so prorokovali o ukinjenju prodaje valut: visok dinar, znižanje cen; in kaj imamo?

Živimo od danes do jutri in pozabljamo, kar se je zgodilo včeraj.

Vestnik.

Pozor! Dasi poteka že tretje četrtletje, vendar še mnogo gg. tovarišev-naročnikov ni poravnalo naročnine niti za II. četrtletje in tudi več. Vsem, ki so z naročnino do 30. junija t. l. v zamudi, smo danes ponovno označili poleg naslova vsoto, ki jo dolgujejo do navedenega dne in jih vljudno prosimo, da nam ta znesek in tudi naročnino za III. četrtletje nemudoma nakažejo. — Uprava.

Izredni občni zbor društva drž. pis. uradnikov za Slovenijo dne 13. t. m. je sprejel nov osnutek društvenih pravil s to izpremembo, da obdrži društvo dosednji naslov. Večna tovarišev stoji na stališču, da absolutno ne gre radi par tovarišev izpreminjati naslova. Računamo z gotovostjo, da bodo prišli sčasom vsi oni, kateri stoje danes izven naših vrst, do zaključka, da so le pisarniški uradniki in nič drugega in da je tudi njih spas v trdni in veliki organizaciji. Odbor se nadeja, da se s tem sklepom strinjajo tudi vsi ostali tovariši, kateri se tega izrednega občnega zbora niso udeležili. Podrobnosti glede pogrebnega in podpornega sklada sledijo v eni prihodnjih števil. Vabimo pa že vnaprej tovariše, da pristopijo vsi k temu skladu in agitirajo zanj. Na žalost je danes naše stališče tako, da smo vezani na samopomoč. Odbor bo storil vse, da se bo akcija čim ugodneje izvedla. Na delo tedaj z združenimi močmi! Naznanjamo obenem, da bomo vsem zamudnikom članarine poslali tekom tedna izpopolnjene položnice in sicer za celo tekoče leto. Znano je vsem, da društvo brez denarja ne more uspevati. Vsak naj stori svojo dolžnost! Spomnite se tudi društvene blagajne pri raznih prijateljskih sestankih! Vsak dinar je dobrodošel.

Društvo drž. pisarniških uradnikov priredi dne 2. septembra t. l. ob 8. uri zvečer pri Mraku na Rimski cesti društveni sestanek. Opozorjamo p. n. člane, da je vsakega dolžnost, da se tega sestanka zanesljivo udeleži. Sestanek ima namen prijateljsko utrditi naše vrste ter razgovor o tekočih zadevah.

Društvo davčnih uradnikov ima letošnji redni občni zbor 1. oktobra t. l. Prijave za polovično vožnjo s postaj južne železnice do Ljubljane je poslati predsedstvu najkasneje do 15. septembra.

Kje tiči vzrok neuspeha? Pišejo nam: Dovolite, gosp. urednik, da povem svoje mnenje! Povsod se govori in vsi opozicijski časopisi pišejo o bedi državnih nameščenecv, interpeliralo se je v tej zadevi, toda izboljšanja iz obupnega položaja ni. Začuden se povprašujemo, kje tiči vzrok neuspeha? Nižjim uslužbencem so se maksimirali prejemki. Osrednja zveza javnih nameščenecv je storila vse, kar se sploh da storiti, toda maksimiranje do danes ni ukinjeno. Kdo je temu kriv? — Oglejmo si zadevo natančneje! Poslanec Deržič je interpeliral v tej zadevi Tri dni po interpelaciji sta šla v Beograd naša delegata, tt. Benedičič in Pečjak. Zainteresirati sta si prizadevala poslance iz opozicije za svoje namene in čakala finančnega ministra celih 6 dni. Finančni minister pa je že poslancu Deržiču odgovoril, da njegovega upita ne smatra za nujnega. Uspeh je bil torej negativen. Po mojem mnenju bi bilo pravilno, da bi si bili naši delegati prizadevali, pridobiti poslancev iz vladne večine za svoje namene. Dasi je storjeno napako težko popraviti, sili vendar obupni položaj državne uslužbenice, zlasti nižje sloje, da popravijo, kar se še da popraviti. Opozicijski časopisi in opozicijski poslanci nam ne morejo položaja izboljšati; zdrava pamet zahteva, da se držimo tistih faktorjev, ki o tem odločujejo, ki nam režejo kruh. Saj imamo zastopnike iz svojega stanu, iz Osrednje zveze državnih nameščenecv pri vladni stranki! Naša naloga je, da jim razložimo, v kakšnem položaju se nahajamo, naloga naših poslancev pa bo, da se zavzamejo za našo upravičeno stvar, da pridobijo somišljenikov, ki bodo našo zadevo podprli in nam izbojevali uspeh. To velja za nas državne uslužbenice sedaj, veljalo pa bo tudi v bodoče. Naj prinesejo volitve uspehe tej ali oni stranki, državni uslužbeni se bomo morali držati vladne večine, pa naj bo poedinec pristaš po svojem prepričanju kateresibodi stranke. Maksimiranje prejemkov nas je pač prizadelo, in sicer najhuje tiste, ki smo zboljšanja gmotnega položaja najbolj potrební, to je, nameščenice s številno družino. S sedanji prejemki pa ne more izhajati ne zakonec brez otrok, ne družinski oče z dvema otrokoma, še manj pa oni, ki jih ima celo kopico. Pomoč je tedaj nujno potrebna. Pravilno je načelo, da se ravna plača po delu in kategoriji in ne po številu rodbinskih članov; a še pravilneje je, da bodi plača taka, da lahko vzdržuje državni nameščenec lastno rodbino stanu primerno, ne oziraje se na število otrok. — Nižji uslužbenec.

Razširjajte
„Naš Glas“!